

Երևան, 5 մայիսի 2016թ.

+374⁴ (095) ^{p2.} 17. 56-67-78

4/4963-16

06

05

16:

Ստեղծագործական հաջողությունների հակիրճ ակնարկ

Ստեփան Ռոստոմյանը արդի հայ առաջատար կոմպոզիտոր է, ում երաժշտությունը կատարվում և հեռարձակվում է միջազգայնորեն: Դեռևս ուսանողական տարիներին կոմպոզիտոր Ավետ Տերտերյանը բարձր է գնահատել Ռոստոմյանի տաղանդը՝ անվանելով նրան “նվագախմբային գրելաձևի վարպետ”: 24 տարեկան հասակում գրված Առաջին սիմֆոնիան արժանացել է Մշակույթի նախարարության հանրապետական բարձրագույն մրցանակին, իսկ ճապոնական պոեզիայի տեքստերով գրված “Թանկաներ” եռամաս վոկալ ցիկլը դարձել էր անդրկովկասյան կոմպոզիտորների ստուգատեսի ամենամեծ հաջողությունը:

Ռոստոմյանին լայն ճանաչում բերեց 1989 թվականին Գլազգոյում “Նյու Բեզինինգս” փառատոնի կողմից պատվիված երկու ստեղծագործությունների կատարումը՝ թիվ 2 Փողային կվինտետի և Երրորդ սիմֆոնիայի: Մամուլում և քննադատների կողմից վերջինս համարվեց բրիտանիայի երաժշտական կյանքի վերջին վեց տարիների ամենամեծ հաջողությունը, և որակավորվեց որպես “կատարելապես հրաշալի մի ստեղծագործություն, որը մարդկանց ցնցեց ուռքից գլուխ”, նաև՝ «Նյու Բեզինինգս փառատոնի զագաթնակետ». փառատոն, որը բրիտանիայի երաժշտության և արվեստների լայնածավալներից մեկն էր, որտեղ ներկայացված էին աշխարհի առաջատար կոմպոզիտորներից շատերի ստեղծագործությունները, որոնց թվում Քսենակիսի, Գուբայդուլինայի, Շնիտկեի, Կանչելիի, Սումերայի, Միլվեստրովի և այլոց: “Սքոթսման” թերթը գրում է. “Ռոստոմյանի երկու գործերը լավագույն և առավել անկեղծն էին բոլոր ստեղծագործություններից, որոնք մինչ այժմ կատարվել են փառատոնում”: Գլազգո Հերալդի երաժշտական քննադատը շարունակում է. “Ռոստոմյանի Սիմֆոնիա թիվ 3-ը՝ փառատոնի անենամեծ ժողովրդականություն վայելող հաջողությունն է: Այն ունկնդրին հասցրեց երկնային երգչախմբերի հովիվուդյան թովչությանը: Աստված իմ, ես համարյա լալիս էի՝ կաթվածահար եղած այդ մաքուր հնչյունային ճոխությունից”: Ստեղծագործությունը բազմաթիվ անգամներ կատարվեց բոլոր մայրաքաղաքներում:

Մի քանի տարի անց՝ 1991-ին, ամերիկյան “Լեոնարդո” ամսագիրը նշեց, որ Ռոստոմյանի ստեղծագործությունները մեծ ժողովրդականություն են վայելում արևմուտքում: Ամենաքմահաճ երաժշտական ճաշակ ունեցող կոմպոզիտորներից Ռոդիոն Շչեդրինը նշեց. “Ստեփան Ռոստոմյանի Երրորդ սիմֆոնիան հանճարեղ ստեղծագործություն է”: Գլազգոյում ունեցած “սենսացիոն հաջողություններին” (մեջբերում քննադատ Մայքլ Թիմելթիի հոդվածից) հաջորդեց Շոտլանդական արվեստի խորհրդի նոր պատվերը՝ գրելու Զորրորդ սիմֆոնիան (1997թ.) (Միացյալ թագավորության պատմության մեջ Ռոստոմյանը միակ օտարազգի կոմպոզիտորն է, ում Արվեստների խորհուրդը պատվիրել է չորս ստեղծագործություն): Գործի առաջին կատարման համերգային ծրագրում ընդգրկել էին նաև արդեն հիթային դարձած Երրորդ սիմֆոնիան՝ անվանելով ողջ համերգը “Արձագանքող բնաշխարհներ /Echoing Landscapes/”: Եվս մեկ սենսացիոն հաջողություն գրանցելով այնտեղի երաժշտական կյանքում, Ռոստոմյանը շարունակեց ստեղծագործել և գրել նոր պատվերներ, հրավիրվել արվեստի ռեզիդենսներ և վարպետության դասընթացներ անցկացնել և դասախոսություններ կարդալ Էդինբուրգի և Գլազգոյի համալսարաններում:

1998թ-ին Ռոստոմյանի Չորրորդ սիմֆոնիայով էր բացվում Բելգրադիան հռչակավոր փառատունը՝ անվանի ֆրանսիացի դիրիժոր Լորան Կունիոյի և Բելգրադիան նվագախմբի մասնակցությամբ: Հաջորդ մեծ նախագիծը՝ դա “Մուտք օպերայի” ստեղծումն էր՝ մեր օրերի առաջատար ժամանակակից երաժշտության խումբ՝ Լոնդոն Սինֆոնիատայի համար: Մոնո օպերայի պրեմիեան ղեկավարեց հանրահայտ դիրիժոր՝ Դիեգո Մասոնը: Ռոստոմյանին ստեղծագործություններ են պատվիրում առաջատար մենակատարներ և նվագախմբեր, իսկ գործերը կատարվում են հեղինակավոր ժամանակակից երաժշտության փառատոներում՝ անվանի դիրիժորների մեկնաբանությամբ: Գարրի Վուլքեր (Երրորդ սիմֆոնիա), Փոլ Մրքալինդին (Սիմֆոնիա թիվ 1), Յան Քրուզ (Տաղ հրեշտակային), Ալեքսեյ Վինոգրադովը (Երրորդ և Չորրորդ սիմֆոնիաներ), Ռոբերտաա Շերվենիկաս՝ Լիտվայի և Հայաստանի ֆիլհարմոնիկների հետ, նաև՝ Էդուարդ Թոփչյան, Ռուբեն Ասատրյանը, Սոնա Հովհաննիսյան (“Հովեր” երգչախումբ)՝ բազմաթիվ կատարումներով Հայաստանի ֆիլհարմոնիկի հետ:

Ստեփան Ռոստոմյանի հեղինակային համերգները կայացել են Գլազգոյում, Էդինբուրգում և Լոնդոնում՝ (Փարագոն անսամբլ, Դեիդ Դեիսի ղեկավարությամբ), Մոսկվայում՝ (Մոսկվայի ժամառակակից երաժշտության անսամբլ, ղեկավար՝ Յուրի Կասպարով), Ցյուրիխում (Շվեյցարական մենակատարների անսամբլ, ղեկավար՝ Մաթիաս Արթեր): Առանձնահատուկ հաջողություն ունեցան և մեծ հասարակական արձագանքի արժանացան “Տաղ հրեշտակային” և “Սիմֆոնիա թիվ 3” ստեղծագործության ամերիկյան պրեմիերաները՝ 2012 թվականին՝ Լոս Անջելեսում (սոպրանո՝ Գրեմմի բազմակի նոմինանտ Տոնի Աոնոլդ): Ակնառու հաջողության արժանացան 2014 թվականին Իտալիայում՝ Էմիլիա Ռոմանիա և Սլովենիայում՝ Լյուբլյանայի 61-րդ փառատոնում տեղի ունեցած Փողային թիվ 2 կվինտետի կատարումները:

Ռոստոմյանի ստեղծագործությունները հեռարձակել են անգլիական, իտալական, ամերիկյան, սլովենական, ռուսական և ֆրանսիական ռադիոալիքներով:

Մեծ է Ստեփան Ռոստոմյանի ներդրումը հայկական թատրոնի և կինոյի ասպարեզում. նա գրել է երաժշտություն Արա Վահունու, Վիգեն Չալոբանյանի, Զոհրապ Պապոյանի, ինչպես նաև՝ Գարրի Փարաջանովի, Նիկոլայ Կալյադինի գեղարվեստական և վավերագրական ֆիլմերի և ներկայացումների համար: Բազմաթիվ են Խորեն Աբրահամյանի հետ կատարված աշխատանքները, որոնց թվում՝ “Ռանչպարների կանչ” ներկայացումը, “Խոր Վիրապ” ներկայացումը և ֆիլմը, և այլն:

2015 թվականի մարտին Ստեփան Ռոստոմյանի Չորրորդ սիմֆոնիան կատարվեց Երուսաղեմի օպերային թատրոնում՝ Երուսաղեմի սիմֆոնիկ նվագախմբի հետ՝ Անդրես Մուստոնենի ղեկավարությամբ: Իսրայելական անվանի երաժշտական քննադատները ներկա էին համերգին. Փամելա Հիքմանը նշեց. “Մա մի պարզևատրոդ կատարում էր”, իսկ դոկտոր Ասաֆ Շելինսզը գրեց. “Ռոստոմյանի Սիմֆոնիա թիվ 4-ը հոյակապ է... այն մեծարժեք մի երկ է, որը ներառում է հետերոֆոնիկ հնչյունային ձայնային հյուսվածքների ամենագեղեցիկ ազդակներից, որը երբևէ ես լսել եմ:”

Ստեփան Ռոստոմյանը գրում է նոր ստեղծագործություններ՝ Յուրի Բաշմետի պատվերով՝ նվիրված Օլեգ Կազանին (գործը պատվիված էր Օլեգ Կազանի կողմից, որը ջութակահարի մահվան պատճառով նա չհասցրեց կատարել, իսկ գործը մնաց անավարտ), Բաշմետի և Նատալյա Գուտմանի համար, նաև՝

գերմանական Էնեսեմբլ Մոդերն նվագախմբի և հռչակավոր թավջութակահար Դավիդ Գերինգասի համար:

Ստեփան Ռոստոմյանը ԽՍՀՄ կոմպոզիտորների միության անդամ է՝ 1984թ-ից: Նա այն հայ կոմպոզիտորներից է, ում ճանաչում են ողջ երաժշտական աշխարհում: Ռոստոմյանն ընդգրկված է Մոսկվայում լույս տեսած «Ժամանակակից կոմպոզիտորներ» տեղեկագրքում (Современная музыка), ինչպես նաև՝ այլ միջազգային հանրագիտարաններում:

Ռոստոմյանը մեկն է ամբողջ աշխարհում այն մոտավորապես 500 կոմպոզիտորներից («...մեր դարի երկրորդ կեսի առաջատար կոմպոզիտորներից...», GRI), որի կյանքը և գործունեությունը ներառված է Ժամանակակից կոմպոզիտորների տեղեկատու զրքում (Gale Research International):